

Daudz mocekļu bij izredzētu...

Tuvojas 14. jūnijs, kad mēs atkal pieminēsim mūsu tautas Golgatas ceļa gājējus, pirms piecdesmit septiņiem gadiem no dzimtenes aizvestos, svešā zemē gulditos.

Viens no viņiem bija Andrejs Švirksts — Pirmā pasaules kara laikā strēlnieks, pirmajos Latvijas brīvvalsts gados skolotājs dzimtajā Latgales novadā, Līvānu pusē. Kopš 1928. gada Daugavpils apriņķa vecākais, no 1938. līdz 1940. gadam — Daugavpils pilsētas vecākais. 1941. gada 14. jūnijā deportēts; 1942. gada decembrī īpašā apspriedē viņam aizmuguriski piesprieda desmit gadu ieslodzījumā, un viņš nokļuva Urālos, Vjatlagā, kur izdzīvoja tikai retais. Bada un necilvēcisko apstākļu novārdzināts, darbam nederīgs, gadu vēlāk Andrejs Švirksts tika aktēts un nokļuva nometinājumā Gorkijas apgabala Počinku sādžā, kur strādāja par kolektīvās saimniecības lopu fermas sargu. 1955. gada 3. oktobrī Daugavpils pēdējais Latvijas pirmās brīvvalsts laika vecākais aizgāja mūžībā.

Pērn, simtajā gadā kopš Andreja Švirksta nākšanas pasaulē, Latgales Kultūras centra izdevniecība Rēzeknē sagatavoja viņa piemiņai veltītu grāmatu, kas nāca klajā šī gada pavasarī, — “Andreju Švirkstu atceroties”.

Ar vēsturnieces roku sava tēva dzīves lappuses grāmatā ataino Andreja Švirksta vecākā meita — skolotāja Astrīda Petaško. Dziļi aizkustinājumu izraisa viņa jaunākās meitas, pensionētās skolotājas Ligijas Plotkas atmiņu zīmējumi.

Grāmatā ir nodaļas par Andreja Švirksta bērnību lauku sētā netālu no Jersikas pilskalna, par viņa skolas gaitām, darbu, daudzajiem sabiedriskajiem pienākumiem un saimniekošanu “Ličupu” mājās. Ar interesi lasāmas

lappuses, kurās attēlota meitu ciemošanās pie tēva nometinājuma vietā.

Iecere izdot Andrejam Švirkstam veltītu grāmatu pieder Daugavpils Pedagoģiskās universitātes profesoram Josifam Šteimanim, Ligijas Švirkstes-Plotkas studiju laika pedagogam, ar kuŗu viņa ilgus gadus sarakstījusies. Grāmatai ir Josifa Šteimaņa ievads, kā arī nodaļa par Andreja Švirksta pēcteču — meitu un mazbērnu, jauno pedagogu, paaudzi. Grāmatā lasāmi fragmenti no Ligijas vēstulēm, ievēribu pelna ievietotās fotografijas un Andreja Švirksta dokumentu publikācijas.

Ar šīs grāmatīņas starpniecību Andrejs Švirksts ir atgriezies savā dzimtajā novadā, savā tautā.

Anita Liepa